

Bergen senter for elektronisk kunst

Årsrapport 2009

Innhold

Oppsummering	3
Forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid	4
Om kunstnerisk utviklingsarbeid	4
Forskningsvirksomhet	4
Deltakelse i det europeiske forskningsprosjektet COST SID - Sonic Interaction Design	4
Programvareutvikling - Jamoma	5
Arbeid med spatialisering.....	7
Respirator.....	7
Kunstneriske utviklingsprosjekter.....	8
Sensuous Knowledge	8
Bestillingsverk - Bjørnar Habbestad / Pascal Baltazar	9
Utfordringer fremover	9
Arrangementer og tiltak	10
Arrangementer i 2009	10
Konserter.....	11
Utstillinger	11
Forestillinger og events	11
Transitteatret-Bergen	11
Foredrag, presentasjoner	12
Selvpresentasjoner ved HKS 2008	12
Foredrag ved BEK.....	12
Foredrag/selvpresentasjoner andre steder	12
BEK-ansattes foredrag på andre arenaer	13
Workshops, konferanser og seminar.....	13
Andre workshops, kurs og seminar	14
Møteserier ved BEK.....	14
Listening to Donald Judd	14
Loadbang	14
BEK som tjenesteyter	15
Nye websider og ny grafisk profil.....	15
Organisasjon.....	16
Styret.....	16
Stab og kjøp av tjenester	16
Lokaler.....	17
Økonomi.....	17
Nettverk.....	18

Oppsummering

BEK - Stiftelsen Bergen senter for elektronisk kunst er et tverrfaglig kunstsenter for utvikling og bruk av ny teknologi. Vi holder til i C. Sundtsgt. 55 og har en stab på 2.3 årsverk. BEK drives med tilskudd fra statsbudsjettet (kap. 320 post 74), Bergen kommune og Hordaland fylke. Regnskapet for 2009 viser et overskudd på 247.956,-. Det positive resultatet bunner i et ønske om å styrke egenkapitalen etter forrige års underskudd, og en noe mindre bemanning enn tidligere pga. sykemelding og permisjon uten innsatt vikar.

I løpet av 2009 har organisasjonsstrukturen blitt vesentlig endret. Ny daglig leder, Lars Ove Toft, er ansatt, og tidligere daglig leder har gått over i en nyopprettet faglederstilling. Det ble i den forbindelse klargjort ny organisasjonsstruktur og opprettet nye stillingsinstrukser. Omstruktureringen er gjort for å gi mer oversiktlige arbeidsforhold og forhåpentligvis dempe arbeidspresset på den enkelte.

BEK har siste året fortsatt satsingen på forskning og utviklingsarbeid både på nasjonalt og internasjonalt plan:

- BEK deltar i det EU-finansierte forskningsprosjektet COST-SID Sonic Interaction Design. Prosjektet løper over fire år fram til 2011, har deltagere fra 17 land, og en årlig budsjetttramme på 120.000 €. BEK er eneste ikke-akademiske organisasjon som deltar i prosjektet.
- BEK er del av et internasjonalt team av utviklere som arbeider med programvarebiblioteket Jamoma. Versjon 0.5 ble sluppet i november 2009, og BEKs server inngår som viktig ressurs for praktisk koordinering av utviklingen.
- I 2009 har 2 artikler vært lagt frem på ledende internasjonale konferanser for musikkteknologi. DBAP ble presentert på ICMC 2009 – International Computer Music Conference i Montreal, og A stratified approach for sound spatialization på konferansen Sound and Music Computing Conference 2009 i Porto.
- Et teksthefte utgitt i tilknytning til Sensuous Knowledge konferansen til Kunsthøgskolen i Bergen baserer seg på et tidligere bestillingsverk fra BEK, Don't Touch Me, You Don't Know Where I've Been. En installasjon med basis i samme verk ble utstilt.

BEK oppmuntret til refleksjon og dokumentasjon i de fleste prosjekter vi er med i, bl.a. ved å invitere kunstnerne til å gi presentasjoner av sine arbeider.

BEK har gjennomført og bidratt til en rekke arrangementer i løpet av året: konserter, utstillinger, foredrag, presentasjoner, workshops og seminarer. BEK yter også assistanse til en rekke prosjekter i form av teknisk og kunstnerisk veiledning, utlån og utleie av utstyr og ved å gi prosjektene tilgang til studio, prosjekttrom, server og andre ressurser ved BEK.

BEK tilbyr flere nettbaserte tjenester for kulturlivet. Vi har nærmere 200 registrerte brukere på serveren, er vert for nærmere 100 websider for kunstnere, prosjekter og organisasjoner, og e-post-listene som BEK hoster har ved utgangen av året til sammen ca. 600 brukere.

BEK har utviklet nye web-sider som fortrinnsvis skal bedre informasjonen og brukervennligheten for lesere så vel som ansatte som legger inn informasjon, slik at web-sidene kan bidra til å profilere BEK som en utadvent og tilgjengelig ressurs for kulturlivet. Som følge av BEKs internasjonale profil og kontakflate er web-sidene tilgjengelig på norsk og engelsk. På sikt skal nettsidene også kunne formidle kunst produsert med BEK som aktiv samarbeidspartner.

Forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid

Om kunstnerisk utviklingsarbeid

BEK arbeider for at de hovedprosjektene som vi er involvert i skal få form av kunstnerisk utviklingsarbeid. BEKs forståelse av hva kunstnerisk utviklingsarbeid må inneholde kan kort oppsummeres i følgende punkter:

- Kunstneriske prosesser som leder frem til offentlig tilgjengelig og formidlede kunstneriske arbeid.
- Dokumentasjon av arbeidene.
- Eksplisitt refleksjon rundt utviklingen og presentasjonen av det kunstneriske resultatet.
- Der det taes i bruk teknologiske løsninger, skal disse gjøres allment tilgjengelig slik at de kan videreutvikles og gjenbrukes.

Bakgrunnen vår for å fokusere på flere faktorer enn det rent kunstneriske arbeidet, er at dersom viderefremføring av kunnskap skal gi mening, må vi skape en felles kompetanseplattform der diskusjon og refleksjon har en fremtredende plass. BEK vil gjerne gi kunstnere og kunstinteresserte et slikt tilbud. Internasjonal utveksling i forbindelse med dette arbeidet har mottatt prosjektstøtte fra Bergen kommune.

Forskningsvirksomhet

Deltakelse i det europeiske forskningsprosjektet COST SID - Sonic Interaction Design

Våren 2008 ble Trond Lossius ved BEK oppnevnt av Norges forskningsråd som en av to nasjonale representanter i styringsgruppen for det europeiske forskningsprosjektet COST ACTION IC0601 Sonic Interaction Design. Den andre nasjonale representanten er professor Rolf Inge Godøy ved Institutt for musikkvitenskap, Universitetet i Oslo.

COST-SID er et fireårig prosjekt i perioden 2007-2011 med 17 deltakerland. Prosjektet ledes av professor Davide Rocchesso fra Universita IUAV di Venezia, og har et budsjett på ca. 120.000 € pr år. BEK er den eneste ikke-akademiske organisasjonen som deltar i prosjektet. De faglige målsettingene for programmet er oppsummert slik:

Sonic Interaction Design is the exploitation of sound as one of the principal channels conveying information, meaning, and aesthetic/emotional qualities in interactive contexts. The Action proactively contributes to the creation and consolidation of new design theories, tools, and practices in this innovative and interdisciplinary domain. While being advanced through a few sparse projects, this field relies on the COST – SID Action to strengthen the links between scientists, artists, and designers in the European Research Area. The COST – SID platform stands on four legs: (i) perception, cognition, and emotion; (ii) design; (iii) interactive art; (iv) information display and exploration. These are each supported by the research and development of the requisite new interactive technologies. Due to the breadth of its application spectrum, the COST – SID Action has the potential of affecting everyday life through physical and virtual interactive objects, as today there is the possibility to design and actively control their acoustic response so that it conveys an intended aesthetic, informational, or emotional content.

Aktiviteten i programmet består av ulike tiltak. Det er jevnlig møter i styringsgruppen og arbeidsgruppene, hvor BEK deltar i arbeidsgruppe 3 som fokuserer på arbeid med interaktiv lyd i kunst og musikk. Blant tiltak innenfor programmet kan det nevnes treningskoler, workshops, profilering på

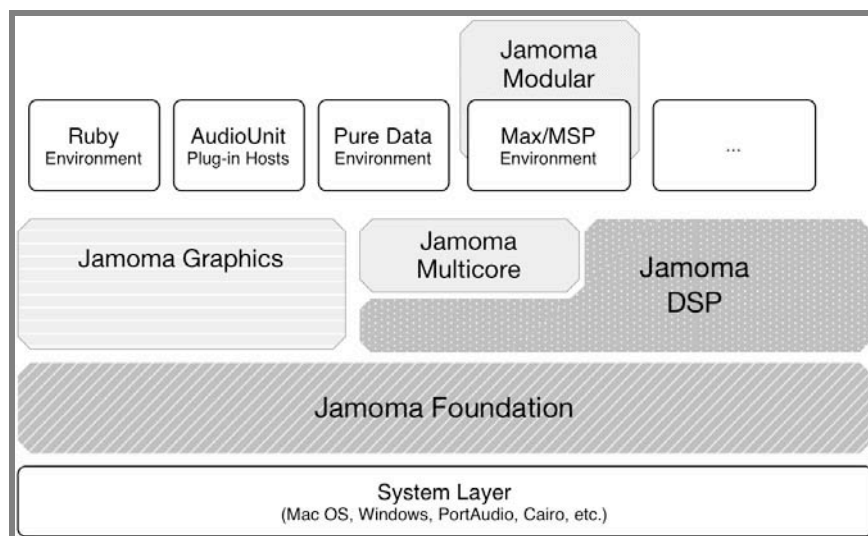
konferanser og arbeid med publikasjoner. Et av de viktigste faglige tiltakene er mulighetene for gjesteopphold ved andre institusjoner.

Trond Lossius ved BEK gjennomførte et slikt gjesteforskeropphold ved IRCAM, Centre Pompidou, Paris, våren 2009 der tema var arbeid med integrering mellom programvarebibliotekene Jamoma og FTM. Utvikling av teknologi for real-time prosessering har det siste tiåret åpnet for mange nye kunstneriske uttrykksmuligheter. Live generering og prosessering av lyd og video har blitt en integrert del av kunstuttrykk innen musikk, billedkunst og scenekunst, og gir nye muligheter for interaktivitet og generative strategier. Slike prosesser har ofte mange styrbare parametre, og det er en utfordring å beholde oversikt på en brukervennlig måte i live-situasjoner. Programvarebiblioteket Jamoma (se nedenfor) har gode løsninger for tilgang til slike parametre, mens programvarebiblioteket FTM, utviklet ved IRCAM, muliggjør prosessering av komplekse datasett. En integrering av løsninger utviklet i Jamoma og FTM vil muliggjøre hensiktsmessige systemer for arbeid med *presets* eller *cues*, glidende overganger mellom cues, innspilling og avspilling av parameterendringer i tid, mm.

Som avslutning av COST-SID i 2011 er det planer om en utstilling med kunst og design som arbeider med interaktiv lyd. BEK har en aktiv rolle i arbeidet med hvordan dette kan realiseres, og arbeider for at utstillingen kan knyttes til konferansen NIME, The International Conference on New Interfaces for Musical Expression, som i 2011 arrangeres i Oslo i samarbeid mellom Universitetet i Oslo og Norges Musikkhøgskole. BEK er representert i referansegruppe for konferansen. Utstillingen vil ledsages av en webbasert presentasjon av *Sonic Interaction Design* i musikk, kunst, design og forskning, og BEK har påtatt seg oppgaven med å utvikle denne websiden.

Programvareutvikling - Jamoma

BEK er en del av et internasjonalt team av utviklere som arbeider med Jamoma¹ - et programvarebibliotek for strukturert og avansert arbeid med multimedia i musikk- og sceneproduksjoner, mediainstallasjoner, interaktive kunstprosjekter, o.l. Utviklerne har i 2009 møttes til to workshops, ved GMEA Centre National de Creation Musicale d'Albi Tarn i januar, og ved Centre for Interdisciplinary Research in Music Media and Technology, McGill University, Montreal i august.

Jamoma platform, en lagmodell bestående av en rekke programvarebibliotek

Etter hvert som utviklingsprosjektet har vokst i omfang, har det vært behov for å reorganisere kildekoden som tidligere var administrert i versjonskontrollsystemet SVN på Google Code og SourceForge. Workshopen i Montreal gikk for en stor del med til å flytte prosjektet til GIT på GitHub, og Jamoma er nå organisert som en plattform bestående av en serie programbibliotek:

- Jamoma Test - system for automatisk testing av programkode
- Jamoma Tools - ulike verktøy for utvikling av distribusjon av Jamoma
- Jamoma Foundation - runtime og API som implementerer en enkel objekt-orientert refleksiv arkitektur med dynamisk binding basert på C++
- Jamoma DSP - objekt-orientert C++ programvarebibliotek for digital audio signalprosessering, basert på Jamoma Foundation
- Jamoma Graphics - C++ grafisk programvarebibliotek basert på Kairo og Jamoma Foundation
- Jamoma Multicore - infrastruktur for å bygge multikanal audiografer, dvs. koblinger mellom digitale signalprosesser, basert på Jamoma Foundation og DSP
- Jamoma Ruby - etablerer bindinger mellom Jamoma og programmeringsspråket Ruby
- Jamma Modular - programvarebibliotek for strukturert utvikling og styring av moduler i multimedia programmeringsspråket Max, basert på Jamoma Foundation, DSP og Graphics

Jamoma er også det primære prototypingmiljøet for utvikling av to nye protokoller for kommunikasjon av data:

- GDIF - Gestural Description Interchange Format²
- SpatDIF - Spatial Description Interchange Format³

Omleggingen har hatt en rekke gevinster. C++ programvarebibliotekene er kryss-plattform og kan brukes på Mac og Windows, tildels også Linux, i tillegg til mobile enheter som iPod Touch, iPhone og iPad. I tillegg kan bibliotekene benyttes til utvikling av moduler for en rekke lydprogram, så som Max, Pure Data, SuperCollider, Csound samt VST og Audio Unit plug-ins. Omleggingen til GIT har gjort det enkelt å vedlikeholde stabile versjoner parallelt med videreutvikling av nye versjoner.

Utvikling har skjedd fortløpende gjennom året, og gjør utstrakt bruk av ulike nettløsninger som e-post-lister, video-konferanser, mm. BEKs server er en viktig ressurs for praktisk koordinering av utviklingen. BEK er vertskap for websidene og epostlister for Jamoma, GDIF og SpatDIF, i tillegg til *Redmine*⁴ for hvert av prosjektene. Redmine er et verktøy for prosjektstyring som bl.a. inneholder trackers for bugs, features, o.l., Gantt-kart og wiki som brukes for å utvikle og koordinere spesifikasjoner av nye funksjoner og versjoner.

Jamoma 0.5 ble sluppet i november 2009, fritt tilgjengelig lisensiert under GNU LGPL. Dette markerte avslutningen av en omfattende og langvarig prosess som startet i 2007, og som bl.a. har innebært omlegging til Max 5, effektivisering av koden og innføring av en rekke nye funksjonaliteter. Jamoma brukes av et gradvis økende antall kunstnere, musikere og forskere:

- E-post-listen for brukere har ca. 60 abonnenter, og e-post-listen for utviklere nesten 40 abonnenter
- Ca. 40 personer er registrert på redmine.jamoma.org og bidrar til utvikling eller rapportering av bugs mm.
- I perioden juni-desember 2009 har websidene hatt 11.000 treff fra ca. 5.500 unike brukere i 66 land, med flest treff fra Frankrike, USA, Canada, Norge, Storbritannia og Nederland. Webstatistikken indikerer ca. 3.000 nedlastinger
- Ved BEK er Jamoma brukt i flere kunstprosjekter siste året av bl.a. Marieke Verbiessen, Alwynne Pritchard, Ricardo del Pozo og Pascal Baltazar/Bjørnar Habbestad. Jamoma er også planlagt brukt i kommende produksjoner i regi av Transitteatret-Bergen.

Arbeid med spatialisering

Arbeid med surround lyd der lydkilder plasseres virtuelt i rom ved hjelp av mange høytalere, er et viktig forskningsfelt innen Jamoma-prosjektet. Det finnes flere ulike tekniske løsninger, men felles for de fleste er at det forutsettes at høytalerne er plassert i en ring rundt lytteren. Slike oppsett er ofte lite hensiktsmessige i installasjoner og mange andre kunstsammenhenger. DBAP, Distance Based Amplitude panning, er en alternativ løsning utviklet i samarbeid mellom BEK og GMEA Centre National de Création Musicale (Fr). DBAP muliggjør helt vilkårlig plassering av høytalere og har heller ikke noen begrensninger i forhold til hvor publikum må være plassert. DBAP ble presentert på ICMC 2009 – International Computer Music Conference i Montreal i artikkelen *DBAP – Distance-based amplitude panning* av Trond Lossius (BEK), Pascal Baltazar (GMEA) og Theo de la Hogue (GMEA). DBAP er implementert i Jamoma. I tillegg har IRCAM Centre Pompidou også implementert DBAP i programpakken *Spatialisateur* for spatialisering av lyd i real-time i musikkproduksjon, post-produksjon og live fremføring. I følge rapporter fra IRCAM er DBAP nå i bruk blant en rekke ledende samtidskomponister internasjonalt.

Spatialisering var også tema for en workshop ved GMEA januar 2009, der de fleste Jamoma-utviklerne og andre inviterte deltok. Workshopen fokuserte på Jamoma-relatert utvikling, testing og sammenligning av ulike metoder for spatialisering og standardisering av brukergrensesnitt i forhold til ulike metoder. Sistnevnte var knyttet til utvikling av SpatDIF, Spatial Sound Description Interchange Format, en standard protokoll for beskrivelse av spasiel informasjon. Et av resultatene fra workshopen var utvikling av en lagdelt modell for arbeid med spatialisering. Denne ble i juli 2009 presentert i artikkelen *A stratified approach for sound spatialization* av Nils Peters (CIRMMT, Ca), Trond Lossius (BEK), Jan Schacher (ICST, Ch), Pascal Baltazar (GMEA, Fr), Charles Bascou (GMEM, Fr) og Timothy Place (Cycling' 74, USA) på konferansen Sound and Music Computing Conference 2009 i Porto. Spatialiseringsworkshopen ved GMEA i Albi var en del av av det franske forskningsprosjektet Virage hvor BEK har vært assosiert partner. BEKs deltagelse i konferansene SMC 2009 og ICMC 2009 har vært delfinansiert av henholdsvis COST-SID og PNEK, Produksjonsnettverk for elektronisk kunst.

Respirator

Respirator tar sikte på å utvikle et multimodalt, hyperinstrumentalt ytelsesmiljø for sanntid syntese og bearbeiding i et samspill mellom programvaren SuperCollider og Bjørnar Habbestads elektroakustiske fløyte. Prosjektet er basert på det rike soniske innholdet i Habbestads elektroakustiske instrument og digital kontroll fra Jeff Careys kontrollsystem MKeys. Disse to har samarbeidet som en duo under navnet USA / USB i løpet av de siste 8 årene.

Hovedutfordringene i prosjektet omfatter utvikling av ulike former for maskinell lytting, tilpasning av programvare DSP og et multi-modalt kartleggingsscenario for lydsyntese og signalbehandling. Den digitale delen av prosjektet er smeltet sammen med Habbestads maskinvarebaserte signalbehandling, i tillegg til fløytens lydgenerering og bruk av mekanisk-akustisk kontroll av akustisk feedback.

Prosjektet søker for tiden internasjonale samarbeidspartnere for en serie med gjesteopphold for videre utvikling, som igjen skal lede mot en konsertfremføring, samt utgivelse av programvare og en artikkel som beskriver utviklingsprosessen. Respirator er støttet av Norsk Kulturråd, BEK, og NOTAM.

Utviklerteamet består av:

- Bjørnar Habbestad, (Bergen NO) kunstnerisk leder, prosjektleder
- Jeff Carey, Foundation ONE (Odenton MA US), programvareutvikler
- Roar Sletteland, BEK (Bergen, NO) maskinvareutvikler
- Hans Wilmers, NOTAM (Oslo) bevegelsessensorteknologi
- Trond Lossius, BEK (Bergen, NO) spatialisering og mentor for prosjektet

Kunstneriske utviklingsprosjekter

Sensuous Knowledge

Kunsthøgskolen i Bergen sin internasjonale konferanse om kunstnerisk forskning og utvikling ble avholdt 23. – 25. september.⁵ Blandt et rikholdig konferanseprogram, der fokus var rettet mot *Reflection, Relevance, Responsibility*, ble det utgitt et teksthfte og satt opp en lydinstallasjon basert på Alwynn Pritchard sitt verk *Don't Touch Me, You Don't Know Where I've Been* bestilt av BEK i 2008, og støttet av Norsk kulturråd. Tekstheftet består av to deler, en presentasjon av verket og verkets framføring, i tillegg til Roar Slettelands kommentarer og innspill relatert til selve verket, og hva det vil si å bestille et verk.

Introduction to the first part

Don't touch me, you don't know where I've been began as a discourse between composer-performer, musicians, technician and technical rig, audience and acoustic and architectural space. From this evolved an installation and now a publication in which additional techniques such as the use of collage, drawings and text are used to explore some of the same questions and encourage similar imaginative leaps as the original. The question at the centre of the original work was "how to begin?"; through exploring possible means of interaction between all components in the drama – from a piece of technical equipment to a flesh-and-blood musician – new bases from which a work might develop were established. Until, that is, they were overridden, interrupted, arrested or abandoned.

Introduction to the second part

A commissioned piece is something else. Right at the outset, even before the creative act has begun, heteronomy is introduced into the composition: restrictions forced upon the composer from the outside in terms of instrumentation, duration, and of course the question of money. The piece is assigned a value based on the amount of labour the composer is believed to invest in it. The composer, once a sovereign figure, is reduced to a simple employee, fulfilling certain obligations, delivering a product whose identity others have specified, receiving her fee after the job is done. Ultimately, the very serious decision of whether the piece is going to exist or not is made by the commissioner, not the composer. The piece, then, expresses not so much the composer's ideas or aesthetics as her will to bow, her ability to comply with the pressures of the society around her.

Bestillingsverk - Bjørnar Habbestad / Pascal Baltazar

Med sin konsert på Borealis 2009 startet Pascal Baltazar og Bjørnar Habbestad et samarbeidsprosjekt som skal føre frem til en urfremføring i Albi våren 2010. Utgangspunktet var å kombinere en høy grad av performative handlinger kombinert med en romlig realisering av lydbildet. Etter dette første møtet, en konsert med et improvisert lydmateriale, ble det klart at å realisere begge deler måtte implisere en tredje person. Dette førte til at lydtekniker Benjamin Maumus siden har vært fast deltaker i prosjektet.

Som del av det kompositoriske arbeidet, er utvikling av programvare og spesialegnet maskinvare en viktig støtte til det performative uttrykket. I tillegg til Respirator, beskrevet tidligere i denne rapporten, er Z⁶ og MSpace⁷ viktige verktøy. Den kunstneriske utviklingen av materialet startet med en tilnærming nedenfra-og-opp, som kan sies å følge i fotsporene til Schaeffers "musique concrete". Opptak av improvisasjoner etterfulgt av gjennomspilling og evaluering ble en pågående syklisk prosess, noe som gjorde behovet for et felles kompositorisk rammeverk nødvendig. Fra en konkret holdning til å skape, lytte og deretter gjenskape eller forandre, har komposisjonsprosessen dreid mot en progressiv tegning av abstrakte strukturer og former.

Komposisjonen er et bestillingsverk fra BEK og GMEA, Centre National de Création Musicale. Det ble i 2009 gjennomført en workshop på BEK i forbindelse med oppstarten av prosjektet, samt to workshops i Albi Frankrike i november og desember. Komposisjonen har ikke fått noen tittel enda. En artikkel om utviklingsprosessen og selve verket er planlagt som oppfølger til urfremføringen i 2010.

Prosjektet har mottatt bestillingsverkstøtte fra Det norske komponistfond, øremerket Bjørnar Habbestad, og er i tillegg støttet av Bergen kommune.

Pascal Baltazar og Bjørnar Habbestad i aksjon på Borealis 2009.

Utfordringer fremover

BEK er svært fornøyd med å ha fått til en såpass stor satsning på forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid. Til tross for små ressurser og der den skriftlige refleksjonsprosessen rundt kunstnerisk utvikling ikke har fått så sterkt fotfeste som man skulle ønske, har vi klart å videreutvikle det arbeidet og den satsningen vi satte i gang med i 2007. Strategiplanen for 2010 – 2014 påpeker nettopp en satsning på kunstnerisk forskning og utvikling som en viktig strategi for å oppnå målet om økt kompetanse på vårt fagfelt.

Utfordringene for å kunne gjennomføre en slik strategisk satsning, er å kanalisere midler mot denne type virksomhet, og å gjøre det til en vanlig foreteelse å komplettere selve kunstproduksjonen med en skriftlig, kritisk refleksjon rundt eget (eller andres) virke. I tillegg er det viktig å skape muligheter for kontinuitet for de som allerede er engasjerte i denne typen arbeid, samtidig som vi hele tider prøver å rekruttere nye krefter som supplement til det eksisterende. Vi er også klar over at måten dette arbeidet fremdeles er organisert på, uten et bredere etablert forskningsmiljø, gjør at en liten organisasjon som BEK alene vil være sårbar for en hver form for «turn-over». Dette fordi denne type forskning, slik den nå fremstår, er svært personavhengig. Samtidig er dette en risiko man blir nødt til å ta, for i det hele tatt å kunne gjennomføre denne type arbeid utenfor store, etablerte forsknings- og utdanningsmiljø. En vei videre for å gjøre forholdene mer stabile, er et bredere samarbeid innen fagfeltet på nasjonalt nivå, noe som også vil bidra til et bredere nedslagsfelt for å øke kompetansen gjennom internasjonale kontakter.

Arrangementer og tiltak

Arrangementer i 2009

BEK har aktører innen det skapende og utøvende kunstfeltet som primær målgruppe, og har ikke egne arealer for publikumsformidling. Likevel er det en klar målsetting at de prosjektene BEK er involvert i skal nå et publikum når de er ferdigstilt, og BEK genererer jevnlig aktiviteter som også innebærer formidling til et bredere publikum. Samarbeid med andre kulturorganisasjoner er en viktig forutsetning for denne delen av BEKs virksomhet.

Diemo Schwarz og Victoria Johnson gjør seg klar for konsert på Landmark.

Nedenfor er en oversikt over aktiviteter initiert av eller gjennomført i samarbeid med BEK i 2009.

Konserter

- Mars: Konsert på Landmark med «Mean Time Between Failures» (Diemo Schwarz), Victoria Johnson og James Webb.
- Borealis 2009: Pascal Baltazar og Bjørnar Habbestad. Habbestad og Baltazar startet med denne konserten et samarbeidsprosjekt som skal føre frem til en urfremføring i Albi våren 2010 og ny konsert på Borealis 2011. I tillegg deltok BEK som samarbeidspartner på konsertkvelden «Orgelstillas, asamisimasa, MEM 1, Whistle Pig Saloon» i Logen.
- Mars: Kirsten Reese: «Angelic Streamers». BEKs 28-kanals forsterker, var i aksjon når Kirsten Reeses lydinstallasjon ble vist i Johanneskirken, som del av Ny Musikk's storsatsing «Klang – Rom – Stillhet».
- April: Golden Serenades fremfører konsertversjonen av deres gitarinstallasjon ved Henie Onstad-senteret og Landmark i Bergen. Installasjonen ble bestilt av BEK og vist ved Lydgalleriet i 2008.
- Mai: Festspillene/OiOi - Folkofonen: «Den fyrste song».
- September: Avgarde feiret Kjetil Hvoslef med en konsertaften, hvor BEK bisto med tilretteleggelse av videoprojeksjon.
- November: Line Hvoslef og Jostein Stalheim i Grieghallen, også med BEKs videobistand.

Utstillinger

- Februar: Miro Soares «Imprecise Itineraries» - Miro Soares utviklet et kunsterisk portrett av Bergen under sitt gjesteopphold, med bistand fra BEK.
- Mars: Øyvind Melbye: «Plantedata» - BEK bisto under utviklingen av utstillingen på Galleri FISK
- Mai: Maria Øy Lojo: «The Changing Room» - BEK bisto med utstyr og veiledning for Lojos avgangsutstilling ved Kunstakademiet.
- Juni: Hanna Hilts vandretstilling for barn, «Fiskeboller i Karri».
- Juni: Alf Bugge Gjerstad: «Stemmer», en permanent lydinstallasjon i Suldal, produsert av BEK.
- September: «Moviestar» på Filmhuis Den Haag. Moviestar er en interaktiv installasjon hvor publikum har hovedrollen. Den tekniske utviklingen er gjort i samarbeid med BEK.
- Oktober: Jacqueline Hoang Nguyen: «For An Epidemic Resistance» - Gjestekunstner på USF/Verftet Nguyen arbeidet under oppholdet på BEK med utviklingen av en 30-kanals dynamisk lydinstallasjon.
- November: Victoria Johnsons «Satellitt» - Satellitt er et samtidskunstprosjekt med elektrisk fiolin, interaktiv elektronikk og sanntidsvideo som utforsker rom, kommunikasjon og improvisasjon. Deler av utstillingen på Lydgalleriet ble utviklet i samarbeid med BEK.
- Desember: «ComputerMusic4Kids», installasjonen for barn utviklet av Marieke Verbiesen, har blitt brukt i flere ulike settinger i løpet av året. Både på Bek, på Bergen Offentlige Bibliotek og til sist på Avgarde.

Forestillinger og events

Transitteatret-Bergen

2009 var kanskje det endelige gjennombruddet for Transitteatret-Bergen.⁸ BEK er stolte av å være en sentral bidragsyter til de ulike forestillingene som ble utviklet og/eller fremført i løpet av året, bl.a. «die Maßnahme», «Operasjon Almenrausch» og «Elephant Stories». BEKs rolle på den teknisk og kunstneriske

utviklingssiden har primært bestått av Roar Slettelands konstruksjon av sceniske elementer og lydredigering, samt Thorolf Thuestads utvikling av avviklingssoftware. I tillegg til dette har BEK bistått med utlån av sentralt utstyr for å muliggjøre de teknisk utfordrende oppsetningene. Vi ønsker alle i Transiteatret-Bergen lykke til videre, og håper på et godt, videre samarbeid.

Transiteatret gir oss god scenekunst og innovative tekniske løsninger.

Foredrag, presentasjoner

Selvpresentasjoner ved HKS 2008

BEK arrangerte 9 kveldspresentasjoner i samarbeid med Hordaland kunstsenter:

- 14.01 Scott Rettberg
- 24.02 Maia Urstad
- 23.03 Brandon LaBelle
- 05.05 Marieke Verbiesen
- 15.09 Terry Flaxton
- 06.10 Bjørnar Habbestad
- 27.10 Michelle Teran
- 01.12 Gisle Martens Meyer

Foredrag ved BEK

- 20.03 Mem1, artist talk
- 20.09 Cléo Palacio-Quintin, artist talk
- 26.10 Pow ensemble, artist talk
- 04.12 Ezequiel Menalled, artist talk

Foredrag/selvpresentasjoner andre steder

- 15.03 Galleri 3,14: James Webb and Marcus Neustetter
- 26.03 Borealis: Robert van Heumen
- 27.03 Borealis: John Ferguson

- 09.10 Akademiet: Peter Sinclair (egentlig et PNEK-foredrag)

BEK-ansattes foredrag på andre arenaer

- 18.02 Griegakademiet, Den elektroniske musikkens historie
- 04.03 NTNU, Lyd i Rom forelesning og workshop
- 29.04 Ircam, Presentasjon av Jamoma
- 09-10.06 Trond Lossius sensor for master-studenter i musikkteknologi ved NTNU
- 23-25.07 Trond Lossius på «6th Sound and Music Computing Conference» i Porto
- 20.08 Music Technology Computer Laboratory, Jamoma presentasjon
- 11.09 Audio Space, KHiB

Workshops, konferanser og seminar

Maria Øy Lojo deltok på vegne av BEK på HD-video seminar i Oslo i regi av PNEK, Produksjonsnettverk for elektronisk kunst. Dette var et teknisk dagsseminar om kunstnerisk utnyttelse av HD-video holdt på Frogner Kino i Oslo. Grunnlaget for seminaret var at HD som den nye standarden for kunstvideo, fremdeles har mye teknisk usikkerhet knyttet til seg. Flere aktuelle kameraer og tekniske utfordringer ble forklart, diskutert, foreslått og oppklart, endel også i forhold til visning av kunstneres HD arbeider på stedet . Bl.a. kom der frem svært gode tips med hensyn til codec og oppløsning.

BEK ved Lars Ove Toft og Trond Lossius deltok på Bergen Biennal Conference, september 2009 i regi av Bergen kunsthall og Bergen kommune. I forbindelse med konferansen ble publikasjonen «Lokalisert/Localized» utgitt, redigert av Anne Szefer Karlsen, Morten Kvamme og Arne Skaug Olsen. Publikasjonen inneholder bl.a. et intervju med institusjonsledere i Bergen der Trond Lossius bidro på vegne av BEK, og en artikkel av Espen Sommer Eide, som også er knyttet til BEK.

Mahlet Ogbe Habte, dypt konsentrert på animasjonskurs

Andre workshops, kurs og seminar

- Mars: FTM Workshop, ledet av Diemo Schwartz fra Ircam, Paris, på BEK
- April: Websider for kunstnere, Wordpress kurs på BEK ledet av Marieke Verbiesen. Samarbeid med Bildende kunstneres forening Hordaland og Kunsthøgskolen i Bergen som etterutdanning
- September: Hyperimprovisasjon, Norsk musikkhøgskole, i samarbeid med BEK og NOTAM.
- Oktober: Forvandlingens muligheter, lyd og tekstiler i rom, på KHiB. Workshopen var et samarbeid mellom KHiB, Högskolan i Borås og BEK
- November: SID, Sketching Sonic Interaction Design, Holon Institute, Israel
- Desember: Introduksjonskurs i videoredigering og animasjon. Ledet av Marieke Verbiesen på BEK.

Kjeks, frukt og recorder på BEK workshop

Møteserier ved BEK

Listening to Donald Judd

BEK introduserte i 2009 et samarbeid med KHiB om et nytt tilbud: «Listening to Donald Judd». Med jevne mellomrom ble det muligjort å møtes for å lytte til og diskutere utvalgte arbeider fra samtidsmusikk, lydkunst o.l., ledsaget av relevant litteratur. De første møtene hadde som tema: "The art of noise", "tidlig elektronisk musikk" og "Musique Concrète".

Loadbang

En møteserie for viderekomne brukere av avansert multimedieprogramvare for real-time prosessering (Max/MSP, Pd, Supercollider). Tema for høstens møter var: "Multi-touch", "Matte for kunstnere, del 1 og

2", "Introduksjon til Jamoma" og "Spektralanalyse og prosessering". Loadbang er også et samarbeid med KHIB.

BEK som tjenesteyter

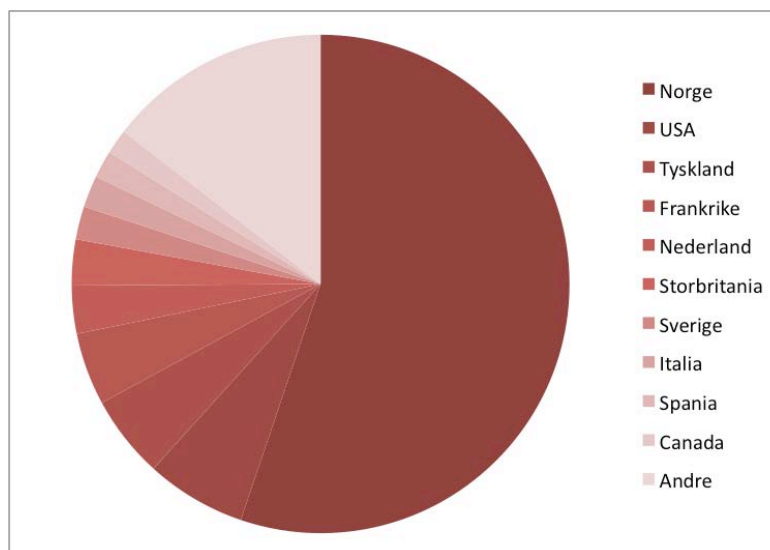
Nye websider og ny grafisk profil

BEK la i 2008 om serverløsning med anskaffelse av ny Xserve OSX server. Dette innebar bl.a. at publiseringsløsningen som ble benyttet til BEKs hjemmesider ikke ville bli videreført. Websidene var uansett overmoden for utskifting. Begrensede økonomiske rammevilkår gjorde det uaktuelt å kjøpe utvikling av ny løsning fra ekstern leverandør, slik flere andre lokale kulturtiltak har gjort de senere årene, og vi gikk i stedet i gang med en ambisiøs utvikling "inhouse".

Nye web-sider har blitt utviklet i RubyOnRails i løpet av vinteren 2008-09, lansert mars 2009. Programmering er gjort av Trond Lossius mens Espen Sommer Eide har stått for design. Websidene vektlegger BEKs strategiske satsing på forskning og utvikling i kategorisering av innhold så vel som grafisk utforming. Det har samtidig vært et mål å gjøre websidene så brukervennlig som mulig for lesere så vel som ansatte som legger inn informasjon, slik at web-sidene kan bidra til å profilere BEK som en utadvent, brukervennlig og tilgjengelig ressurs for kulturlivet. Som følge av BEKs internasjonale profil og kontaktflate er web-sidene tilgjengelig på norsk og engelsk.

Arbeidet med nye web-sider har ledet til en generell oppdatering av BEKs visuelle profil, med utvikling av ny logo, brevark, visittkort, mm, utformet av Espen Sommer Eide.

Fra lansering medio mars 2009 og ut året indikerer webstatistikk ca. 10.000 treff og ca. 30.000 sidevisninger fra vel 5000 unike brukere. 55% av treffene kommer fra Norge, og i alt er det registrert treff fra 100 land (se diagram).

Webstatistikk for BEK 2009

Utviklingen av nye websider vurderes som en svært vellykket satsing, og dokumenterer nå løpende BEKs virksomhet. Web-sidene har en automatisert løsning for generering av nyhetsbrev, som jevnlig sendes som e-post til en rekke av BEKs kontakter.

Utviklingsarbeidet har også innebært kompetansebygging i forhold til moderne webpubliseringsløsninger, noe som har kommet flere andre prosjekter til gode. RubyOnRails benyttes nå i forhold til flere andre websider på BEKs server, bl.a. hjemmesider for Trond Lossius, Espen Sommer Eide og «alog», så vel som flere nettbaserte prosjekter initiert av Espen Sommer Eide. I tillegg benyttes prosjektadministrasjonsverktøyet Redmine, utviklet i RubyOnRails, i flere utviklingsprosjekter. Særlig i forhold til Jamoma har dette vist seg å være en svært verdifull ressurs.

Organisasjon

BEK ble stiftet i 2000 i tilknytning til Kulturby Bergen 2000 og Norsk kulturråds satsing på bedring av produksjonsvilkårene for elektronisk kunst på landsbasis. BEK har organisasjonsnummer 881 948 222.

Styret

BEK er organisert som en stiftelse med styret som øverste organ. Det har i 2009 ikke vært noen utskiftninger. Styreleder har vært Aashild Grana, og styremedlemmer Grethe S. Losnegaard, Lars Petter Hagen og Hans Christian Gilje. Det har blitt avholdt 4 ordinære og et ekstraordinært styremøte i forbindelse med ansettelse av ny daglig leder.

Stab og kjøp av tjenester

I løpet av 2009 har organisasjonsstrukturen for BEK blitt vesentlig endret. Erfaring tilsa at det å sitte både med det faglige så vel som det administrative ansvaret i en liten organisasjon med en mangfoldig virksomhet over tid, ble for stor belastning for en person. Det ble derfor besluttet å skille faglederstillingen ut fra den daglige ledelse av organisasjonen, og ansette ny daglig leder med i hovedsak administrativ kompetanse. 1. september 2009 begynte Lars Ove Toft som ny daglig leder i et 4-årig åremål, samtidig som tidligere leder Trond Lossius gikk over i stillingen som faglig leder. Høsten 2009 og våren 2010 vil denne faglige lederstillingen kun utgjøre 50% stilling pga. Trond Lossius sitt vikariat som underviser ved Kunsthøgskolen i Bergen.

I forbindelse med denne overgangen ble det satt i verk tiltak for å opprette nye stillingsinstrukser og klargjøre de nye stillingene sitt forhold til hverandre. Ekstern kompetanse ble hentet inn, og BEKs organisasjonsstruktur og videre strategi for de kommende 4 årene ble grundig gjennomgått både på styrenivå og innad i organisasjonen. Stiftelsens formål står fast, og nytt hovedmål og delmålsettinger ble vedtatt:

Formålsparagraf (nedfelt i stiftelsespapirene):

- Stiftelsens formål er å fremme elektronisk kunst innen alle fagfelt.

Hovedmål:

- BEK skal være et tverrfaglig kunstsenter for utvikling og bruk av ny teknologi.

Delmål knyttet til 4 strategiområder:

- BEK skal øke antall kvalitetsproduksjoner og øke synligheten av vårt arbeide.
- BEK skal ha et faglig fokus i alt vi gjør, og jobbe for et inkluderende arbeidsmiljø.
- BEK skal heve kompetansen, både innad i organisasjonen og for de vi samarbeider med.
- BEK skal ekspandere, og årlig gå i økonomisk balanse.

Ved utgangen av 2009 utgjorde ansatte på BEK 2,3 årsverk, og var som følger:

- Lars Ove Toft, daglig leder, 100%
- Trond Lossius, fagleder, 100% (50% permisjon)
- Marieke Verbiesen, data- og programtekniker, 20%
- Lina Kristin Holme, renholder, 8%

I tillegg var Espen Sommer Eide ansatt som informasjonsmedarbeider i oktober, november og desember i 20% stilling.

Regnskapsfører i 2009 har vært Råd og Regnskap Sotra AS. Faktureringstjenester leveres av SendRegning.no. Revisor er statsautorisert revisor Håkon Killi.

Lokaler

BEKs lokaler inneholder lydstudio og videostudio, et fellesrom som brukes til prosjektarbeid, workshops og presentasjoner, møterom samt kontorer og utstyrs- og serverrom. Et kontor leies ut til musiker og filosof Espen Sommer Eide. Det siste rommet i etasjen blir benyttet av Hordaland kunstsenter som atelier for gjestekunstnerordningen som de administrerer.

Siden BEK flyttet inn på toppen av C. Sundtsgate 55 har det vært gjort ulike endringer og forbedringer i hvordan lokalitetene er tilrettelagt for de behov driften tilsier. Behovene skifter noe med tiden, og omlegging fra et elektronisk senter fyllt av datamaskiner til et senter fyllt av kompetanse har vært det mest karakteristiske med utviklingen. I tillegg har lokalene på BEK vært preget av høy aktivitet og flittig bruk, mindre av vedlikehold og oppussing. Derfor var det på høy tid å ta fatt på en oppgradering både av konstruksjon og tilgjengelig materiell. Dette har i år gitt seg utslag i et nyoppusset studio for videoredigering, med mulighet for bruk av både mac-, windows- og linux-støttet programvare.

Vi ser allerede økt aktivitet som følge av oppjusteringene, og vil følge opp dette arbeidet inn i 2010 med oppjustering av lydstudio, kombinasjonsdrift mellom lyd- og videostudio, et eget rom for arbeide med elektronikk, og en white-cube løsning for prosjektrummet. I tillegg har vi investert i aktuell litteratur, og tilgjengeliggjort biblioteket vårt på en mer hensiktsmessig måte, noe som vi tror vil bidra til å styrke BEK som refleksjons- og diskusjonsarena.

Økonomi

Siden 2004 har BEK mottatt driftstilskudd over statsbudsjettet kapittel 320 post 74, samt fra Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune. For 2009 utgjorde dette 1.408.000,- fra stat, 500.000,- fra kommune og 75.000,- fra fylke.

Som supplement til denne driftsstøtten er BEK helt avhengig av prosjektstøtte fra ulike tilskuddspartnere for å kunne realisere de kunstneriske samarbeids- og utviklingstiltak som vi ønsker. Finansieringen har lenge stått på stedet hvil, og vi forutsetter nå et løft for å klare å opprettholde, og øke aktivitesnivået. De organisatoriske omstruktureringer som er gjennomført vil føre til bedre økonomiske vilkår for den prosjektrelaterte virksomheten vår, men kan gå på bekostning av å klare å holde på den kompetansen BEK besitter. Derfor blir det viktig å få til en god balanse mellom basisdrift og prosjektsamarbeid.

I 2008 hadde BEK et underskudd på 102.655,-, noe som førte til en nedgang i selskapskapitalen til et lavere nivå enn ønsket. Det har vært styret og administrasjonen sitt mål å gjenopprette denne, så derfor har BEK styrt mot et overskudd i 2009. Vi har også i noen måneder vært færre ansatte, og et par prosjekter som fordret tilskudd fra driftsbudsjettet har blitt utsatt til 2010. Dette har gitt årets økonomiske

resultat et pluss på 247.956,-. Vi har dermed klart målet om å kunne heve stiftelseskapitalen til tidligere nivå, og samtidig gitt oss selv muligheter til et litt bedre økonomisk driftsgrunnlag for 2010.

Nettverk

BEK har et stort nettverk lokalt, nasjonalt og internasjonalt av kunstnere, kunstnergrupper, organisasjoner og institusjoner som er verdifulle medspillere og samarbeidspartnere. Mange av de større prosjektene som gjennomføres ved BEK ville ikke kunne gjennomføres uten dette kontaktnettet.

BEK er medlem av Bergen Næringsråd, samtidsmusikkfestivalen Borealis, BRAK, Proscen og Produksjonsnettverk for elektronisk kunst (PNEK). Arbeid med program- og maskinvareutvikling og deltagelse i det europeiske forskingsprosjektet COST-SID gir BEK en tilknytting til en lang rekke internasjonale miljøer. BEKs servertjenester er også viktig for BEKs internasjonale profilering og nettverksbygging.

Rekruttering

Referanser

¹ <http://www.jamoma.org>

² <http://www.gdif.org>

³ <http://www.spatdif.org>

⁴ <http://www.redmine.org>

⁵ <http://www.khib.no/index.php/khib/KU-FoU/Konferanser-seminarer/Sensuous-Knowledge>

⁶ <http://github.com/bltzt/Z>

⁷ <http://code.google.com/p/mmf/>

⁸ <http://www.transiteatret.com/>